T085 TKL 3 (62) Luận Đại Trí Độ-Phẩm 83-Chắc Chắn

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 93 1

GIAÛI THÍCH PHAÅM TAÙM MÖÔI BA: CHAÉC CHAÉN

KINH: Tu-boà-ñeà baïch Phaät: Baïch ñöùc Theá Toân! Boà-taùt aáy chaéc chaén hay laø khoâng chaéc chaén? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Boà-taùt aáy chaéc chaén, chaúng phaûi khoâng chaéc chaén. Baïch ñöùc Theá Toân! ÔÛ choã naøo chaéc chaén? ÔÛ trong ñaïo Thanh-vaên, ôû trong ñaïo Bích-chi Phaät hay ôû trong Phaät ñaïo? Phaät daïy: Boà-taùt aáy chaúng phaûi ôû trong ñaïo Thanh-vaên, ñaïo Bích- chi Phaät chaéc chaén, maø ôû trong Phaät ñaïo chaéc chaén. Tu-boà-ñeà baïch Phaät: Baïch ñöùc Theá Toân! Ñoù laø Boà-taùt môùi phaùt taâm chaéc chaén ö? Hay laø Boà-taùt thaân sau cuøng chaéc chaén? Phaät daïy: Boà-taùt môùi phaùt taâm cuõng chaéc chaén, Boà-taùt khoâng thoaùi chuyeån cuõng chaéc chaén, Boà-taùt thaân sau cuøng cuõng chaéc chaén. Baïch Theá Toân! Boà-taùt chaéc chaén sinh trong aùc ñaïo chaêng? Phaät daïy: Khoâng. Naøy Tu-boà-ñeà! YÙ oâng nghó sao, hoaëc haøng Baùt nhaân, hoaëc haøng Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn, Bích- chi Phaät sinh trong aùc ñaïo chaêng? Thöa khoâng, baïch Theá Toân! Phaät daïy: Nhö vaäy, Boà-taùt töø khi môùi phaùt taâm laïi ñaây boá thí, trì giôùi, nhaãn nhuïc, tinh taán, thieàn ñònh, trí tueä döùt taát caû nghieäp baát thieän, maø hoaëc bò ñoïa aùc ñaïo, hoaëc sinh coõi trôøi soáng laâu, hoaëc khoâng ñöôïc ôû choã tu thieän phaùp, hoaëc sinh nôi bieân ñòa, hoaëc sinh vaøo nhaø taø kieán aùc, nhaø taø kieán khoâng laøm, laø caùc nôi khoâng coù danh töø Phaät, danh töø Phaùp vaø danh töø Taêng, laø khoâng coù leõ aáy. Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt môùi phaùt taâm ñoái vôùi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc maø laïi ñem taâm saâu xa haønh möôøi ñaïo baát thieän, laø khoâng coù leõ aáy. Baïch ñöùc Theá Toân! Neáu Boà-taùt thaønh töïu caùc coâng ñöùc caên laønh nhö vaäy, nhö Phaät töï noùi: Neáu ñôøi tröôùc thoï quaû baùo baát thieän thì khi aáy thieän caên ôû choã naøo? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Boà-taùt vì lôïi ích chuùng sinh neân tuøy choã thoï thaân, ñem thaân aáy laøm lôïi ích chuùng sinh. Khi Boà-taùt laøm suùc sinh coù söùc phöông tieän lôùn, neáu giaëc oaùn muoán ñeán gieát haïi, vì taâm nhaãn nhuïc khoâng gì cao hôn, taâm töø bi khoâng coù gì cao hôn neân Boà-taùt xaû thaân maø khoâng naõo haïi giaëc oaùn, coøn haøng Thanh-vaên, Bích-chi Phaät khoâng coù söùc nhö vaäy. Vì theá neân bieát Boà-taùt muoán ñaày ñuû taâm töø bi lôùn, vì thöông xoùt maø laøm lôïi ích chuùng sinh neân thoï thaân suùc sinh. Baïch ñöùc Theá Toân! Boà-taùt truù ôû trong caên laønh naøo maø thoï caùc thaân

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 93 2

nhö vaäy? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Boà-taùt töø khi môùi phaùt taâm cho ñeán khi ngoài ñaïo traøng, trong khoaûng thôøi gian aáy khoâng coù caên laønh naøo khoâng ñaày ñuû, ñaày ñuû roài seõ ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Vì theá neân Boà-taùt khi môùi phaùt taâm haõy neân hoïc heát thaûy caên laønh; hoïc caên

laønh roài seõ ñöôïc trí Nhaát thieát chuûng, seõ döùt heát thaûy phieàn naõo vaø taäp khí. Baïch ñöùc Theá Toân! Taïi sao Boà-taùt thaønh töïu phaùp voâ laäu traéng saïch nhö vaäy maø laïi sinh trong caùc ñöôøng aùc suùc sinh? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: YÙ oâng nghó sao, Phaät thaønh töïu phaùp voâ laäu traéng saïch chaêng? Neáu Phaät töï bieán laøm thaân suùc sinh ñeå laøm Phaät söï, ñoä chuùng sinh, thì ñoù thaät laø suùc sinh chaêng? Tu-boà-ñeà thöa: Thöa khoâng, baïch Theá Toân! Phaät daïy: Boà-taùt cuõng nhö vaäy, thaønh töïu phaùp voâ laäu traéng saïch, vì ñoä chuùng sinh neân thoï thaân suùc sinh, cuõng duøng thaân aáy giaùo hoùa chuùng sinh. Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Nhö A-la-haùn thaân laøm bieán hoùa coù theå khieán chuùng sinh hoan hyû chaêng? Tu-boà-ñeà thöa: Coù theå. Phaät daïy: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Boà-taùt duøng phaùp voâ laäu traéng saïch aáy, tuøy theo chuùng sinh ñaùng ñöôïc ñoä maø thoï thaân; duøng thaân aáy laøm lôïi ích chuùng sinh, cuõng khoâng chòu söï thoáng khoå. Naøy Tu-boà-ñeà! YÙ oâng nghó sao? Vò thaày huyeãn thuaät huyeãn laøm caùc hình daïng: Hoaëc voi ngöïa, traâu deâ, nam nöõ ñeå chæ cho moïi ngöôøi thaáy, maø voi ngöïa, traâu deâ, nam nöõ aáy coù thaät chaêng? Tu-boà-ñeà thöa: Khoâng thaät, baïch Theá Toân! Phaät daïy: Nhö vaäy, Boà-taùt thaønh töïu phaùp voâ laäu traéng saïch, hieän ra moãi moãi thaân ñeå chæ baøy cho chuùng sinh; duøng thaân aáy laøm lôïi ích taát caû, cuõng khoâng chòu caùc thoáng khoå. Tu-boà-ñeà baïch Phaät: Baïch ñöùc Theá Toân! Boà-taùt coù söùc phöông tieän lôùn, ñöôïc trí tueä voâ laäu baäc Thaùnh, tuøy theo thaân chuùng sinh ñaùng ñöôïc ñoä maø hieän moãi moãi thaân hình ñeå ñoä chuùng sinh. LUAÄN. Hoûi: Trong phaåm Töôùng Thoaùi Chuyeån ôû treân noùi: Töôùng nhö vaäy laø töôùng maïo chaúng thoaùi chuyeån, töôùng nhö vaäy laø töôùng maïo chaúng phaûi chaúng thoaùi chuyeån. Chaúng thoaùi chuyeån töùc laø chaéc chaén, nay côù sao Tu-boà-ñeà laïi hoûi? Ñaùp: Baùt-nhaõ Ba-la-maät coù nhieàu moân, coù nhieàu ñaïo. Chaúng thoaùi chuyeån laø noùi veà moân moät töôùng, nay hoûi chaéc chaén laø hoûi veà moân hai

töôùng. Laïi nöõa, ôû trong taâm Phaät, heát thaûy chuùng sinh vaø heát thaûy phaùp ñeàu chaéc chaén, vì trí ngöôøi khoâng saùnh kòp neân noùi laø khoâng chaéc chaén. Phaät tuy bieát voâ löôïng voâ soá kieáp chöùa nhoùm coâng ñöùc lôùn, chaéc chaén thoaùi chuyeån laøm haøng Tieåu thöøa, cuõng bieát coân truøng vi teá, tuy chöa coù taâm töø nhöng traûi qua baáy nhieâu kieáp phaùt taâm sau seõ ñöôïc laøm Phaät. Chaéc chaén bieát heát thaûy phaùp ñeàu nhö vaäy, töø nhaân aáy ñöôïc quaû aáy. Theá neân noùi Phaät ñoái vôùi heát thaûy phaùp khoâng coøn chöôùng ngaïi, vì Phaät bieát chaéc chaén. Laïi nöõa, vì Tu-boà-ñeà nghe trong kinh Phaùp Hoa noùi ôû choã Phaät laøm chuùt ít coâng ñöùc: Hoaëc giôõn cöôøi maø xöng moät tieáng Nam moâ Phaät, daàn daàn chaéc chaén seõ laøm Phaät. Laïi vì nghe trong phaåm Chaúng Thoaùi Chuyeån noùi, coù thoaùi chuyeån vaø khoâng thoaùt chuyeån. Laïi vì nghe noùi haøng Thanh-vaên ñeàu seõ laøm Phaät; neáu nhö vaäy thì khoâng neân coù thoaùi chuyeån? Nhö trong kinh Phaùp Hoa noùi chaéc chaén, coøn caùc kinh khaùc noùi khoâng chaéc chaén, hoaëc coù thoaùi chuyeån, hoaëc khoâng coù thoaùi chuyeån; theá neân nay hoûi laø chaéc chaén hay khoâng chaéc chaén. Nhö vaäy, do

caùc nhaân duyeân aáy neân hoûi chaéc chaén hay khoâng chaéc chaén. Phaät daïy: Boà-taùt laø chaéc chaén. Taâm Tu-boà-ñeà vì caàu vaøo Nieát-baøn laø chaéc chaén, theá neân hoûi: ÔÛ trong ñaïo naøo chaéc chaén? Phaät daïy: Chaúng phaûi chaéc chaén trong Nhò thöøa, chæ chaéc chaén trong Ñaïi thöøa. Vì ngöôøi caàu Phaät ñaïo coù cao, vöøa, thaáp, theá neân hoûi: Hoaëc Boà-taùt môùi phaùt taâm chaéc chaén hay Boà-taùt khoâng thoaùi chuyeån chaéc chaén, hay Boà-taùt thaân sau cuøng chaéc chaén? YÙ cuûa Tu-boà-ñeà laø töø ñòa vò chaúng thoaùi chuyeån trôû leân chaéc chaén an laäp trong Phaät ñaïo chaêng? Phaät ñaùp: Ba haïng Boà-taùt noùi treân ñeàu chaéc chaén, chaéc chaén laø chaéc chaén seõ laøm Phaät. Hoûi: Phaät duøng maét Phaät thaáy Boà-taùt trong möôøi phöông, ngöôøi caàu Phaät ñaïo nhieàu nhö caùt soâng Haèng, ngöôøi chaúng thoaùi chuyeån hoaëc moät hoaëc hai, nay côù gì noùi ba haïng Boà-taùt treân ñeàu chaéc chaén thaønh Phaät? Ñaùp: Tröôùc toâi ñaõ noùi: Baùt-nhaõ saâu xa coù voâ löôïng moân. Coù nôi noùi Boà-taùt thoaùi chuyeån maø khoâng chaéc chaén, coù nôi noùi Boà-taùt chaéc chaén khoâng thoaùi chuyeån. Nhö trong phaåm Chaúng Thoaùi Chuyeån, Tu-boà-ñeà hoûi Phaät: Boà-taùt thoaùi chuyeån laø thoaùi chuyeån ôû trong phaùp naøo? Laø töø saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán möôøi taùm phaùp khoâng chung, vì roát raùo khoâng, neân caùc phaùp ñeàu khoâng thoaùi chuyeån. Trong ñaây Phaät vì sao

laïi noùi khoâng thoaùi chuyeån? Hoûi: Hai nghóa aáy, nghóa naøo thaät? Ñaùp: Hai vieäc ñeàu thaät, töø mieäng Phaät noùi ra ñeàu laø thaät. Nhö Phaät hoaëc noùi caùc phaùp Khoâng, khoâng coù sôû höõu: Hoaëc noùi boá thí, trì giôùi... laø höõu vi. Ñoái ngöôøi môùi phaùt taâm thì noùi caùc phaùp höõu vi, vôùi ngöôøi hoïc ñaïo laâu öa ñaém thieän phaùp thì noùi caùc phaùp Khoâng, khoâng coù sôû höõu, coøn ngöôøi giaûi ñaõi ñoái vôùi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc taâm khoâng beàn chaéc, nhöõng ngöôøi nhö vaäy neân theo Thanh-vaên ñaïo ñöôïc ñoä maø khoâng caàu Thanh-vaên, phaûi ôû trong sinh töû laâu daøi chòu khoå. Theá neân noùi ngöôøi phaùt taâm nhieàu nhö caùt soâng Haèng maø ngöôøi ñöôïc chaúng thoaùi chuyeån thì hoaëc moät hoaëc hai. Chuùng sinh nghe vieäc aáy roài coù theå kham chòu moïi khoå, chaéc chaén ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc; neáu khoâng theå kham chòu thì thuû chöùng ñaïo Thanh-vaên, Bích-chi Phaät. Coù ngöôøi coù theå ñöôïc laøm Phaät maø vì taâm ñaïi bi moûng, töï öa thaân mình naëng, ngöôøi aáy nghe vieäc laøm Phaät khoù ñöôïc thì phaàn nhieàu thoaùi chuyeån, nghó raèng: Ta khoâng theå ñöôïc laøm Phaät, chaúng baèng sôùm thuû chöùng Nieát-baøn, caàn gì phaûi ñôøi ñôøi sieâng khoå! Phaät vì haïng ngöôøi aáy neân noùi heát thaûy Boà-taùt cho ñeán Boà-taùt môùi phaùt taâm, ñeàu chaéc chaén seõ laøm Phaät, nhö trong kinh Phaùp Hoa noùi. Hoûi: Neáu heát thaûy Boà-taùt ñeàu chaéc chaén, côù gì Phaät moãi moãi quôû traùch haøng Nhò thöøa maø khoâng cho Boà-taùt thuû chöùng Nhò thöøa? Ñaùp: Ngöôøi caàu Phaät ñaïo neân bieát khaép phaùp tính, song ngöôøi aáy vì sôï giaø beänh cheát neân ôû trong phaùp tính thuû chöùng phaàn ít, beøn ngöng nghæ, boû Phaät ñaïo, khoâng ñoä chuùng sinh, bò chö Phaät, Boà-taùt quôû traùch raèng, oâng muoán boû ñi, hoài hôïp khoâng ñöôïc xa lìa. Khi ñöôïc chöùng A-la- haùn thì khoâng

coøn caàu tam-muoäi saâu xa cuûa Boà-taùt, laïi khoâng roäng ñoä chuùng sinh, thì bò quanh co, ñoái vôùi Phaät ñaïo thì trôû ngaïi. Hoûi: A-la-haùn do nhaân duyeân ñôøi tröôùc ñöôïc thoï thaân, chaéc chaén phaûi dieät, vaäy ôû choã naøo maø ñaày ñuû Phaät ñaïo? Ñaùp: Khi ñöôïc thaønh A-la-haùn, nhaân duyeân caùc laäu hoaëc trong ba coõi döùt heát, khoâng coøn trôû laïi sinh trong ba coõi. Coù coõi nöôùc thanh tònh cuûa Phaät ra ngoaøi ba coõi, khoâng coù danh töø phieàn naõo, ôû choã Phaät nôi coõi nöôùc aáy nghe kinh Phaùp Hoa thì ñaày ñuû Phaät ñaïo. Nhö kinh Phaùp Hoa noùi: Coù A-la-haùn hoaëc khoâng nghe kinh Phaùp Hoa maø töï mình ñöôïc dieät ñoä; toâi ôû nöôùc khaùc vì hoï noùi vieäc aáy raèng: OÂng ñeàu seõ laøm Phaät. Hoûi: Neáu A-la-haùn ñi ñeán coõi nöôùc thanh tònh cuûa Phaät thoï thaân phaùp tính, nhö vaäy neân choùng ñöôïc laøm Phaät, côù sao noùi quanh co, trôû ngaïi?

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 93 5

Ñaùp: Ngöôøi aáy vì nhaân duyeân tham ñaém Tieåu thöøa maø boû chuùng sinh, boû Phaät ñaïo, laïi doái noùi ñöôïc ñaïo. Vì nhaân duyeân aáy neân tuy khoâng thoï khoå naõo sinh töû, maø vaãn ôû ñòa vò Boà-taùt ñoän caên, khoâng theå choùng thaønh Phaät ñaïo, khoâng nhö vò Boà-taùt tu haønh ñi thaúng. Laïi nöõa, Phaät phaùp laø ñieàu thöù nhaát trong naêm ñieàu khoâng theå nghó baøn. Nay noùi vò A-la-haùn laäu hoaëc saïch heát, trôû laïi laøm Phaät, ñieàu ñoù chæ coù Phaät bieát ñöôïc. Ngöôøi luaän nghò chính coù theå luaän vieäc aáy maø khoâng theå löôøng bieát, theá neân khoâng neân hí luaän. Neáu khi caàu ñöôïc laøm Phaät thì môùi coù theå hieåu roõ, coøn nhöõng ngöôøi khaùc coù theå tin maø chöa theå bieát. Chaéc chaén Boà-taùt ñoïa trong ba ñöôøng aùc chaêng laø Tu-boà-ñeà khi nghe Phaät noùi voâ löôïng nhaân duyeân ñôøi tröôùc: Hoaëc thoï thaân voi, nai, ruøa, boà caâu, coâng, oanh vuõ chòu caùc khoå, theá neân hoûi Phaät: Neáu Boà-taùt chòu laøm thaân suùc sinh nhö vaäy thì vì sao noùi heát thaûy Boà-taùt chaéc chaén? Chaéc chaén töùc laø chaúng thoaùi chuyeån, chaúng thoaùi chuyeån laø khoâng ñoïa trong ba ñöôøng aùc. Phaät hoûi ngöôïc laïi Tu-boà-ñeà: YÙ oâng nghó sao, caùc baäc Thaùnh trong haøng Baùt nhaân... ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc chaêng? Tu-boà-ñeà suy nghó: Caùc Thaùnh nhaân aáy ñaõ vaøo thaùnh ñaïo neân khoâng coù nhaân duyeân ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc. Suy nghó roài ñaùp raèng: Thöa khoâng. Phaät daïy: Boà-taùt cuõng nhö vaäy, nhaân duyeân ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc ñaõ heát thì laøm sao Boà-taùt ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc? Nhaân duyeân ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc laø caùc phaùp baát thieän. Boà-taùt töø khi môùi phaùt taâm laïi ñaây tu taäp caùc phaùp thieän boá thí, trì giôùi... döùt möôøi phaùp baát thieän laø gieát haïi, troäm caép... nhöng neáu coøn ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc thì khoâng coù leõ aáy. Vì sao? Vì ñaõ döùt heát phaùp aùc, taêng ích phaùp laønh. Phaùp baát thieän coù naëng, vöøa vaø nheï. Naëng thì ñoïa ñòa nguïc, vöøa thì ñoïa suùc sinh, nheï thì ñoïa ngaï quyû. Ba ñoäc baát thieän aáy Boà-taùt ñaõ döùt heát, taâm thöông xoùt saâu xa nghó ñeán chuùng sinh, theá neân khoâng ñoïa. Hoûi: Neáu nhö theá thì coù theå khoâng sinh trong ba ñöôøng aùc. Vaäy laø phöôùc ñöùc cuûa Boà-taùt aáy nhieàu, côù sao khoâng sinh trong coõi trôøi soáng laâu? Ñaùp: Boà-taùt vì thöông xoùt chuùng sinh maø haønh saùu Ba-la-maät, tuy coù theå vaøo thieàn ñònh, hoøa hôïp vôùi taâm töø bi tu haønh, song khoâng ñaém thieàn vò, neân khi

maïng saép heát, nghó ñeán coõi Duïc neân thoaùi maát thieàn ñaïo, vì trong coõi trôøi soáng laâu khoâng coù khoå naõo, ñaém saâu thieàn vò thì khoù coù theå ñöôïc ñoä, neân khoâng sinh vaøo trong aáy. Sinh ôû bieân ñòa thì bò chöôùng ngaïi, khoâng theå tu phaùp thieän neân

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 93 6

khoâng sinh ñeán ñoù. Vì sao? Vì Boà-taùt ñaõ nhoå saïch coäi goác taâm laån tieác giaùo phaùp; vì laån tieác giaùo phaùp neân môùi sinh ôû bieân ñòa, laø choã khoâng bieát phaùp. Laïi nöõa, Boà-taùt thöôøng öa trung ñaïo, lìa boû hai beân neân khoâng sinh choán bieân ñòa. Choán bieân ñòa khoâng coù danh töø Tam baûo, khoâng bieát ñeán baûy chuùng, chæ quyù vieäc hieän taïi, khoâng quyù phöôùc ñöùc ñaïo phaùp, theá neân goïi laø choán bieân ñòa, chöù khoâng rieâng chæ sinh choán bieân ñòa thì goïi laø choán bieân ñòa. Neáu bieát Tam baûo, bieát nhaân duyeân toäi phöôùc töông tuïc, bieát thaät töôùng caùc phaùp thì ngöôøi aáy duø sinh beân ngoaøi coõi Dieâm-phuø-ñeà cuõng khoâng goïi laø choán bieân ñòa, huoáng gì sinh giöõa coõi Dieâm-phuø-ñeà. Do Boà-taùt thöôøng öa thích vì chuùng sinh thuyeát phaùp, cuõng raát öa thích thieän phaùp, cho neân gaêïp ñöôïc chuùng sinh hieàn laønh, vöøa yù cuøng sinh moät nôi, goïi laø trung taâm cuûa coõi nöôùc; ôû trung taâm coõi nöôùc laïi khoâng sinh vaøo nhaø taø kieán. Vì sao? Vì Boà-taùt aáy ñôøi ñôøi thöôøng töï mình haønh chaùnh kieán, cuõng daïy ngöôøi haønh chaùnh kieán, taùn thaùn phaùp chaùnh kieán, hoan hyû taùn thaùn ngöôøi haønh chaùnh kieán; theá neân khoâng sinh vaøo nhaø aùc taø kieán. Hoûi: Boà-taùt aáy coù söùc phöôùc ñöùc vaø trí tueä lôùn thì neân sinh vaøo choán bieân ñòa, nhaø taø kieán ñeå giaùo hoùa ngöôøi khaùc, côù sao laïi sôï maø khoâng sinh? Ñaùp: Boà-taùt coù hai haïng: 1. Boà-taùt ñaõ thaønh töïu ñaïi nguyeän 2. Boà-taùt môùi coù nhaân duyeân phaùt taâm. Boà-taùt ñaõ thaønh töïu ñaïi nguyeän coù söùc lôùn neân tuøy theo nôi chuùng sinh coù theå ñoä maø thoï thaân , khoâng traùnh choán bieân ñòa, nhaø taø kieán, coøn Boà-taùt môùi phaùt taâm neáu sinh vaøo caùc nôi aáy thì ñaõ khoâng theå ñoä ngöôøi maø laïi coøn töï huûy hoaïi mình, theá neân khoâng sinh. Thí nhö vaøng thaät ôû trong buøn troïn khoâng bò huûy hoaïi, maø ñoàng thieát thì bò huûy hoaïi. Taø kieán laø taø kieán khoâng laøm. Tuy saùu möôi hai thöù ñeàu laø taø kieán nhöng taø kieán khoâng laøm laø naëng nhaát. Vì sao? Vì khoâng laøm maø noùi raèng, khoâng neân laøm coâng ñöùc hay caàu Nieát-baøn. Nhö noùi trôøi laøm hoaëc noùi theá giôùi coù ñaàu, tuy cuøng laø taø kieán maø caùc taø kieán khaùc khoâng chöôùng ngaïi laøm vieäc phöôùc ñöùc, coøn taø kieán khoâng laøm raát aùc, neân khoâng sinh nôi ñoù. Laïi nöõa, Boà-taùt môùi phaùt taâm maø coù taâm nhieãm aùc haønh ñaïo baát thieän thì khoâng coù leõ aáy. Vì sao? Vì Boà-taùt aáy nhaát taâm hoài höôùng, quyù troïng Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc chöù khoâng quyù troïng phaùp theá gian. Boà-taùt aáy do chöa lìa duïc neân tuy khôûi leân caùc phieàn naõo maø troïn

khoâng coù taâm oâ nhieãm laøm vieäc aùc, tuy coù duøng roi gaäy gaây khoå maø troïn khoâng cöôùp maïng soáng, khoâng laáy cuûa ngöôøi khaùc laøm hoï maát maïng. Boà-taùt aáy döùt heát thaûy phaùp baát thieän, tu taäp heát thaûy phaùp

thieän neân khoâng sinh vaøo choã coù taùm naïn, thöôøng sinh vaøo choã coù taùm ñieàu toát. Tu-boà-ñeà hoûi: Neáu Boà-taùt thaønh töïu caùc caên laønh nhö vaäy, côù gì nhaân duyeân ñôøi tröôùc laïi laøm thaân nai, ngöïa...? Phaät ñaùp: Boà-taùt thaät coù thaønh töïu thieän caên phöôùc ñöùc, song vì lôïi laïc chuùng sinh neân thoï thaân suùc sinh, cuõng khoâng coù toäi suùc sinh. Trong ñaây Phaät töï noùi nhaân duyeân: Boà-taùt ôû trong suùc sinh maø bieát thöông xoùt giaëc oaùn, laø ñieàu maø A-la-haùn, Bích-chi Phaät khoâng coù ñöôïc. A-la-haùn, Bích-chi Phaät khi giaëc oaùn ñeán haïi, tuy khoâng ñaùp traû nhöng khoâng theå thöông xoùt, nhôù nghó, cuùng döôøng, cung caáp. Nhö tieàn thaân Boà-taùt laøm voi traéng saùu ngaø, coù moät ngöôøi thôï saên duøng teân ñoäc baén vaøo ngöïc. Baáy giôø voi traéng, tieàn thaân Boà-taùt laáy voøi bao che cho thôï saên, khoâng ñeå caùc voi khaùc laøm haïi, noùi vôùi voi caùi raèng: Em laø vôï cuûa Boà-taùt, côù gì sinh aùc taâm? Ñoù laø toäi phieàn naõo. Thí nhö ngöôøi bò quyû aùm, vò thaày chuù thuaät ñeán chæ trò quyû maø khoâng giaän ngöôøi; theá neân chôù tìm toäi ngöôøi aáy. Roài töø töø hoûi thôï saên: Vì sao oâng baén ta? Thôï saên ñaùp: Ta caàn caëp ngaø cuûa ngöôi. Voi lieàn ñeán hoác ñaù beû ngaø trao cho, maùu thòt tuoân ra maø khoâng cho laø thoáng khoå; laïi coøn cung caáp löông thöïc, chæ ñöôøng cho ñi. Nhöõng vieäc töø bi nhö vaäy haøng Thanh-vaên, Bích- chi Phaät khoâng theå coù ñöôïc. Coù taâm toát nhö vaäy thì laøm sao thoï thaân suùc sinh ñöôïc? Neân bieát ñaây laø bieán hoùa ñeå ñoä chuùng sinh. Hoûi: Vì côù gì khoâng laøm thaân ngöôøi vì hoï thuyeát phaùp maø laïi laøm thaân thuù? Ñaùp: Coù khi chuùng sinh thaáy thaân ngöôøi thuyeát phaùp thì khoâng tin chòu, thaáy thaân suùc sinh thuyeát phaùp thì tin vui, nhaän laõnh lôøi giaùo hoùa. Laïi, Boà-taùt muoán ñaày ñuû loøng töø bi lôùn neân muoán thi haønh vieäc aáy. Chuùng sinh troâng thaáy vöøa sôï vöøa möøng maø ñeàu ñöôïc vaøo ñaïo.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.